

Secció V. Anuncis
Subsecció segona. Altres anuncis oficials
AJUNTAMENT DE PORRERES

5878 *Exposició pública de l'expedient de proposta de nomenament de la Sra. Maria Barceló i Crespi com a filla il·lustre de la vila de Porreres*

Mitjançant Resolució núm. 83/2022 s'ha incoat l'expedient de proposta de nomenament de la Sra. Maria Barceló i Crespi com a filla il·lustre de la vila de Porreres i, la Comissió Especial, a la sessió de 7 de juliol de 2022, ha emès, per unanimitat, dictamen favorable de la proposta de la Sra. Instructora.

D'acord amb el Reglament d'Honors i Distincions i els articles 83.2 i 33.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment Administratiu comú de les administracions públiques, se sotmet a exposició pública la proposta de nomenament. Per aquest motiu, durant un termini de deu dies hàbils a comptar de l'endemà de la publicació de l'edicta en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, l'expedient estarà exposat al públic i a la disposició de totes les persones interessades a la seu electrònica d'aquest Ajuntament [adreça <https://porreres.eadministracio.cat/board>] als efectes que es puguin formular les al·legacions que s'estimin pertinents.

(Signat electrònicament: 7 de juliol de 2022)

La batlessa

Francisca Mora Veny

**PROPOSTA DE NOMENAMENT DE LA
SRA. MARIA BARCELÓ I CRESPI
COM A FILLA IL·LUSTRE DE LA VILA DE PORRERES**

**SRA. MARIA BARCELÓ I CRESPI
PORRERES, 23 DE SETEMBRE DE 1951
DOCTORA EN HISTÒRIA MEDIEVAL
CATEDRÀTICA D'HISTÒRIA MEDIEVAL
A LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS (UIB)**

MARIA ANTÒNIA NICOLAU ROSSELLÓ

Bon vespre

Aquesta proposta d'avui del nomenament com a filla il·lustre de la Dra. Maria Barceló i Crespi assenyala una fita important per a la historia de Porreres, perquè a la galeria de fills il·lustre hi mancava la presència femenina, i gràcies a la iniciativa de l'equip de govern, si la comissió especial aquí reunida ho accepta, aquesta sala de plens tindrà una dona filla il·lustre, nomenada amb vida, un fet molt poc habitual dissortadament i que cal ressaltar amb vehemència, atès que el reconeixement el podrà gaudir i celebrar, perquè els homenatges i ponderacions són més apreciats i valorats, en vida. També així es refarà un deute que marca sovint el desequilibri en favor dels homes a la majoria de pobles i ciutats i que és imperiós compensar.

Vull agrair la confiança que em va fer el regidor de Cultura, el Sr. Gaspar Móra Mulet, en demanar-me ser la instructora. Per a mi ha estat una tasca complexa i molt rica preparar aquesta proposta de nomenament, per mor del seu recorregut prolífic tant docent com investigador, per una banda, i la solidesa i rellevància de la seva obra, per l'altra. Encara que l'amistat que ens uneix de molts d'anys han fet més plaent la tasca encomanada.

Amb aquesta proposta es posa de manifest l'empenta del poble de Porreres, a través dels regidors democràticament elegits, de ser agosarat davant aquest nomenament no massa usual, avui dia, i secundant que el procés es posàs en marxa, vista la trajectòria professional i personal de la Dra. Maria

Barceló i Crespi, que mereix rebre aquest homenatge per l'estima que té cap al poble, mostrant sempre ser una bona porrerenca dedicada a l'estudi i difusió cultural, acadèmica i científica. Els millors homenatges es fan en vida i així ho manifesta la resolució de l'alcaldia 378/2022.

Voldria emfatitzar, també, que aquest nomenament serà un exemple per a les generacions més joves perquè podran emmirallar-se en una dona que viu amb entusiasme l'estudi del passat de molts d'indrets, com es demostrarà, però sempre tenint Porreres a l'horitzó perquè és el seu poble, és on viu, és on hi té les arrels familiars, el poble que no perd ocasió per donar-lo a conèixer i fer-ne recerca.

També pels més joves pot ser sia una mostra que l'esforç, la constància, l'interès i el treball donen el seu fruit quan l'interès per una temàtica apassiona i no té límits, en aquest cas: la Història.

Tot el que es pugui esmentar en aquest recull de mèrits només és una mostra, una part de la seva extensa projecció docent, investigadora, de publicacions, parlaments, pròlegs, participació en congressos, jornades, col·loquis, seminaris, membre de tribunals i un llarg etc., a molts llocs, tant a nivell de Mallorca com de l'àmbit hispànic com d'altres territoris del món mediterrani.

Tot aquest currículum vitae demostra que el Consistori sap estar al costat del poble i reconèixer cada persona per la seva vàlua, tenint la mirada ample per correspondre, en aquest cas, a una porrerenca que tan oral com per escrit segueix comunicant i editant perquè sap el valor que té pel futur i perquè com ella diu sovint: *L'herència que deixaré serà haver transmès molts de coneixements* i, totes i tots els qui som aquí, ara ho sabem ben cert.

TRAJECTÒRIA PROFESSIONAL I PERSONAL DE LA DRA. MARIA BARCELÓ I CRESPI

Maria Barceló i Crespí va néixer a Porreres el dia 23 de setembre de 1951. Va ser la primera filla de Julià Barceló Aulí, *Peixet* i Àngela Crespí Sitjar, *Pistola*, els quals tingueren dues filles més: Miquela i Maria dels Àngels.

És una porrerenca de naixement i d'exercici, ja que sempre ha estat a disposició de qualsevol encàrrec sobre Porreres. És la persona que més ha investigat, ha escrit i publicat sobre la vila com ho demostra la gran quantitat d'obres seves i encara molt més sobre Mallorca i altres indrets.

La percepció forta de canvi experimentat per la tasca i el paper de les dones, en la societat, en els anys que va iniciar l'etapa universitària va ser una empenta en la promoció activa de la igualtat: igualtat de drets, d'oportunitats, de funcions i situació laboral, de presència en llocs de responsabilitat i de presa de decisions que, la Dra. Maria Barceló i Crespí, ha fet realitat durant tota la seva vida docent, de recerca, de lideratge, i, en definitiva, de passió pel coneixement de la Història.

La trajectòria científica s'estén en el camp de la Història Medieval de Mallorca, i més concretament a l'època de transició a la modernitat. Els seus treballs se centren, sobretot, en els aspectes socioeconòmics i culturals de Ciutat de Mallorca i de Porreres, el poble que tant estima i al qual dona a conèixer tant a través de publicacions, jornades, conferències, xerrades, visites, entre d'altres, posant a l'abast de qualsevol persona interessada en el tema una visió cada vegada més completa.

La investigació i recerca a l'Arxiu del Regne de Mallorca i altres, setmana rere setmana, des de l'etapa universitària fins a dia d'avui, així com l'extensa bibliografia consultada, fa que sigui una de les persones que més temps ha dedicat a la indagació del nostre passat.

Els seus sabers de llatí i paleografia, li han permès poder aprofundir en aspectes tan interessants de la vida quotidiana, com de l'àmbit cultural, socioeconòmic, cultural o de patrimoni en la Mallorca tard medieval.

Paral·lelament, a la investigació, ha exercit la tasca docent a la UIB i en l'actualitat és Catedràtica d'Història Medieval.

Ha estat proposada Catedràtica Emèrita per unanimitat del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts i anomenada pel Consell de Govern de la Universitat, categoria que exercirà a partir de l'octubre de 2022.

Hom la pot definir com una figura clau d'aquesta universitat, atès que l'ha vista néixer, créixer i l'ha viscuda intensament.

És una dona de ciència que té el màxim de trams de recerca al darrera. Un currículum que parla per si mateix i justifica que sigui una de les veus més autoritzada de la Història medieval i de trànsit a la modernitat de Mallorca.

Així mateix ha duit a terme gestió universitària en diferents nivells, destacant el càrrec de Degana de la facultat de Filosofia i Lletres, essent fins ara, la única dona que l'ha ocupat en dita facultat.

D'igual manera cal remarcar la seva actuació en el marc de la divulgació rigorosa de la Història i del patrimoni cultural. Aquesta s'ha fet palesa, preferentment a la Societat Arqueològica Lul·liana, a tots els pobles de Mallorca i altres indrets.

A Porreres no ha plagut esforços tant a l'Ajuntament com a l'Agrupació Cultural i altres entitats que han sol·licitat la seva aportació.

Una fita important en la seva identitat porrerenca va ser la proposta, per part de l'Ajuntament, de ser pregonera de les festes de Sant Roc, ressaltant que en fou la primera dona. Com en tants altres camps, com a dona i com a porrerenca, n'era la pionera.

Llegir el seu Pregó (1982), després de quaranta anys, és apropar-se a una visita interessant per la vila, per albirar indrets i llocs que, com ella ha escrit i dit, en les moltes visites realitzades amb diferents grups interessats en conèixer millor Porreres, engresca a estimar més el nostre poble.

“Tots vosaltres sabeu que dedic gran part del meu temps a intentar conèixer el passat, és a dir, a l'estudi de la Història i dins aquesta introspecció en el temps pretèrits l'ahir de Porreres, constitueix part ben destacada. Per això voldria, i al manco aquest és el meu desig, que aquest Pregó fos una crida que des de la lliçó de la Història arribàs a tots els porrerencs i servís com a reflexió del temps que ens ha tocat viure reconeixent els errors comesos en el passat i així, tal vegada, poder encertar allò que ens convindria per a l'esdevenidor”¹

¹ BARCELÓ CRESPI, MARIA (1982): *Pregó de les festes de Sant Roc*. Ajuntament de Porreres. 1982, p. 3.

A l'Ajuntament s'ha de posar en valor l'impuls i dedicació a les Jornades d'Estudis Locals. Igualment als parlaments i pròlegs d'algunes de les seves publicacions, entre d'altres. També la seva participació en diferents comissions tant de temes lingüístics, patrimonials com culturals.

A la publicació de les I Jornades d'Estudis Locals, l'any 2007, el batle, Sr. Bernat Bauçà Garau, ho realça.

“També és de justícia agrair a la comissió científica el treball i el suport, als professionals de la Universitat de les Illes Balears, Joan Melià Garí i Antoni Bennàssar i molt especialment a Maria Barceló Crespi, persona compromesa amb la història i la cultura del nostre poble, que ha col·laborat en nombrosos estudis locals d'altres pobles i que en aquesta edició ha estat l'autèntica alma mater”²

En la presentació, la Dra. Barceló i Crespi, anima a diversificar la temàtica per implicar a estudiosos d'altres àrees a participar-hi.

“D'entrada criden l'atenció tres aspectes. Tot i tractar-se d'un encontre d'Estudis Locals en sentit ampli, el que primer s'ha de destacar és que els temes més tractats són de naturalesa humanística en general. Segueix havent-hi llacunes, perquè manca saber més d'alguns temes que, ara per ara, ningú no ha abordat: recerques en el camp de les ciències experimentals, com és ara estudis sobre botànica, fauna, geologia, hidrologia així com també és de lamentar la inexistència d'estudis antropològics, pedagògics, etc. En segon lloc, que els participants, molts d'ells joves, són persones (en la majoria dels casos) relacionades directament o indirecta amb la UIB. Això és motiu de satisfacció, perquè els fruits d'una trentena d'anys de reimplantació dels estudis universitaris en aquesta terra es manifesta cada dia amb més fermesa i seguretat. No oblidem que tots els esforços per fer un ús científic i social de la llengua han de contribuir a la seva normalització, en uns moments tan difícils com els que es viuen avui en dia. La llengua també és una part fonamental del nostre patrimoni cultural.

Sortosament, Porreres, no és orfe en estudis, tot i reconèixer que hi ha pobles més avantatjats. En els darrers anys la bibliografia sobre Porreres ha augmentat de manera considerable, i molt més s'ha ampliat amb la publicació d'aquestes I Jornades d'Estudis Locals.

A partir d'ara estudiosos i no estudiosos disposaren d'una altre eina de treball per aprendre i conèixer més coses del nostre entorn més immediat, la vila de Porreres”³

Després de quinze anys, la crida a l'ampliació de temes ha donat el seu fruit i a les VI Jornades d'Estudis Locals s'hi presentaren setze comunicacions de continguts molt variats.

² Actes de les I Jornades d'Estudis Locals, Porreres, 2007, p. 5

³ Actes de les I Jornades d'Estudis Locals, Porreres, 2007, p. 7

“Des de les primeres, que varen tenir lloc el 2005, fins avui han passat tretze anys que han donat com a fruit més de mil pàgines, amb escreix, d’informació sobre el nostre poble, en els quals podem trobar una gran diversitat de temes que abasten des de la història fins a la geologia passant per la llengua, la cultura popular, l’art i altres.

Aquesta recerca és producte del treball de més d’una cinquantena de persones algunes de les quals s’hi dediquen professionalment mentre que altres són estudiosos ocasionals.

També les Jornades han servit de via d’entrada al camp del coneixement del poble, i de la investigació en general, a persones joves i no tan joves que, potser, sense aquestes convocatòries no s’haurien plantejat mai convertir en recerca els punts d’interès”⁴

A les VIII Jornades celebrades el 19 i 20 de novembre de 2021, se’n presentaren denou, amb un elenc molt ampli, verificació que la seva insistència es va consolidant.

La batlessa, Sra. Francisca Mora Veny i el regidor d’Educació i Cultura, Sr. Gaspar Mora Mulet, a la salutació de la publicació de les VI Jornades confirmaven el desig de la Sra. Maria Barceló i Crespí.

“No podem mostrar més que agraïment i admiració per la tasca feta, per totes i cada una d’aquestes persones que amb el seu esforç fan que les Jornades d’Estudis Locals de Porreres es consolidin i tenguin la continuïtat i la qualitat que fan d’elles una fita anual d’obligada referència per a tots aquells que ens sentim lligats al patrimoni, a la història, a la cultura de Porreres i, en definitiva, a tot allò que ens identifica com a poble”⁵

A l’**Agrupació Cultural** cal constatar que fou una de les fundadores (1971) i al llarg de cinquanta anys s’ha mantingut fidel als principis i ideals de l’associació, participant de manera dinàmica en les seves activitats i organitzant-ne bona part d’elles. Un exemple de la seva estima a l’entitat n’és el fet que el 2019 estableix i subvenciona la convocatòria d’un ajut d’investigació per escriure la història de l’Agrupació Cultural amb motiu de la celebració dels 50 anys.

La seva aportació en favor del coneixement i estudi de la nostra llengua és un punt cabdal i primordial que s’ha d’enaltir. El 1973 començà a impartir-ne classes a l’Escola Graduada, totalment gratuïtes

⁴ Actes de les VI Jornades d’Estudis Locals, Porreres, 2017, p. 5

⁵ Actes de les VI Jornades d’Estudis Locals, Porreres, 2017, p. 3

*“Una volta més, hem d’insistir en la importància de conèixer la nostra llengua. No basta parlar-la amb més o manco correcció. És necessari llegir-la i escriure-la bé. No vulguem esser analfabets de la nostra pròpia llengua”*⁶

*“Està finalitzant el II Curset de llengua mallorquina que amb gran encert està dirigint na Maria Barceló Crespí. L’assistència es pot xifrar en una vintena d’alumnes. La professora no s’ha limitat solament a ensenyar unes rígides normes gramaticals, sinó que també ha sabut despertar l’interès dels assistents per respectar, defensar i estimar la nostra bella i entranyable llengua, com l’expressió més genuïna del nostre esperit individual i col·lectius”*⁷

*“En un moment determinat em demanen per fer cursets de català. Segurament era perquè jo m’havia educat amb el Pla Maluquer, amb una visió de coses generals i no especialitzada, i que permetia triar una assignatura d’idiomes on es podia elegir entre català, àrab i altres opcions. I jo vaig escollir català i vaig tenir de professor Don Francesc de Borja Moll, sempre ho recordaré. Potser vaig triar influïda per la meva amiga Bel Vidal Munar, filla de l’apotecari santanyiner i referent cultural dels anys seixanta, Bernat Vida i Tomàs. Per l’apotecaria seva hi passaren els grans de la literatura d’aquells anys, com Blai Bonet, Josep Maria Llompart, etc. i altres que més endavant tindrien un nom com Antoni Vidal Ferrando o Antònia Vicens. Els cursets eren coses senzilles: fèiem dictats, lectures de textos i poesies, etc., i venien estimulats per un pla de l’OCB per ensenyar català. A Porreres el vàrem fer a l’Escola Pública de Nins, edifici de Can Xic al carrer Ramon Llull, i el fèiem els vespres un o dos dies per setmana. Record que, com a final de curs del primer any, vàrem fer un sopar amb altres gent de tota Mallorca que havíem fet aquests cursos. Jo no vaig cobrar res mai, però em varen regalar el llibre “Els meus primers trenta anys” de Francesc de Borja Moll, i encara el guard amb gran estima.”*⁸

Altrament ha participat i hi segueix intervenint en molts de congressos i reunions científiques, tant nacionals com internacionals, i continua organitzant nombroses activitats culturals.

El 1979, el Consell General Interinsular, organisme que gestionava l’anomenada pre-autonomia, va decidir designar una comissió d’experts per estudiar i triar quina havia de ser la bandera de la futura Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Aquesta comissió va estar formada pels mallorquins Maria Barceló Crespí i Gabriel Llompart Moragues, l’eivissenc Joan Marí Cardona i el menorquí Joan Hernández Móra. La porrerenca en va ser la única dona, un exemple més que la seva formació i estudi del tema era determinant.

⁶ Carta-circular que envià l’Agrupació el setembre de 1973. Edició en premsa.

⁷ Carta-circular que envià l’Agrupació als associats el novembre de 1973 Edició en premsa.

⁸ Testimoni de Maria Barceló Crespí recollit el 30 de setembre de 2020. Edició en premsa.

Ha estat la primera dona membre de la Junta Directiva de la Societat Arqueològica Lul·liana, fundada el 1880, primer com a vocal i, posteriorment com a secretària i Presidenta, càrrec que va ocupar durant devuit anys. És membre d'aquesta entitat des de 1977 i encara avui en dia és la principal organitzadora de les visites culturals de la SAL i de la difusió del patrimoni.

“El 18 de desembre de 1880 es va fundar la Societat Arqueològica Lul·liana (SAL), per homes entusiasmats en la nostra cultura que cal considerar com els hereus directes de l'esperit de la Renaixença. Els noms d'Estanislau de K. Aguiló, Gabriel Llabrés, Bartomeu Ferrà, Tomàs Aguiló o Jeroni Rosselló són alguns de la llarga nòmina dels intel·lectuals i erudits del moment que estiraren les regnes de la SAL en els seus inicis.

Pocs anys després, el 1885 va veure la llum el Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana (BASAL), publicació que es convertiria en consulta obligada per als estudiosos de qualsevol tema vinculat amb l'art, la història, l'arqueologia, etc. de Mallorca en particular i de les illes Balears en general.

Des dels primers moments, Porreres ja hi mantingué una estreta relació. El 1886 l'ajuntament es va subscriure al BSAL. El 1888 per suggerència de Joan Feliu i Jaume la taula gòtica dels dos Sants Joans que es localitzà a l'Hospitalet va ser traslladada al Museu de Mallorca. El 1891 el president de la SAL Gabriel Llabrés va ser convidat a la festa de Montis-sion. Aquest delegà en Bartomeu Ferrà que aleshores dirigia les reformes efectuades al santuari per encàrrec del rector Campins. Així mateix cal remarcar que a les pàgines del BSAL consten tot un grapat d'articles i notes referides a Porreres”⁹

Durant la seva presidència es va donar una empenta important per dinamitzar l'entitat i acostar-la al món universitari a través de l'organització de nombrosos presentacions, taules rodones, conferències, visites culturals, així mateix fou quan es promogueren els congressos de patrimoni cultural i també la publicació de quatre volums d'història de la Societat Arqueològica Lul·liana.

Però si s'ha d'excel·lir un esdeveniment transcendent va ser la digitalització de tots els Bolletins de la Societat Arqueològica Lul·liana (BASAL) i la seva disposició a la xarxa, fundat el 1885.

Un altre punt a destacar de la seva presidència és el foment de les relacions entre la SAL i la CECEL (Confederación Española de Centros de Estudios Locales) de la qual en fou durant vuit anys membre de la Junta Directiva.

⁹ BARCELÓ CRESPI, Maria: “Porreres i la Societat Arqueològica Lul·liana”, *Llum d'Oli*, 17, Porreres, 1981

Ha intervingut, també, en diferents projectes d'investigació entre els quals es pot esmentar:

- *Arte y litúrgia.*
- *El contexto artístico de las consuetes catedralícies en la Corona de Aragón (2010)*
- *Tripulaciones, armamentos, construcción naval y navegación en el Mediterraneo medieval (2014).*
- *La vida cotidiana en la Edad Media en las Islas Baleares (1992).*
- *Vivir en Mallorca medieval: Documentació e iconografia (2000)*
- *La casa gòtica en Mallorca (2017) Movimiento y movilidad en el Mediterráneo Medeval: Tiempos, gentes, conceptos (2018) i altres.*

Actualment és:

- La investigadora principal del grup de recerca Estudis Medievals (GRESMED), de la UIB.
- Magister de la *Scuola Maioricensis Lullistica*.
- Acadèmica de número de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics.
- Acadèmica corresponent de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona.
- Secretària d'HISCOAR (Societat d'Historiadors de la Corona d'Aragó), des de la seva fundació.
- Anteriorment també va ser vocal de la junta de govern de la Sociedad Española de Estudios Medievales, (SEEM).
- També de la Junta Directiva de la Confederación Espanyola de Centros de Estudios Locales.

És membre dels consell de redacció de revistes com

- *Estudis Baleàrics,*
- *Mayurka*
- *Medievalismo,*
- *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana,*
- *Anejos del Anuario de Estudios Medievales.*

Entre d'altres

DISTINCIONS

En reconeixement a la seva trajectòria docent i investigadora ha rebut diverses distincions:

- Premi *Ramon Llull* atorgat pel Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en reconeixement a la tasca docent i investigadora, el 2005.
- Premi Faula (compartit amb Guillem Rosselló Bordoy), concedit pel Casal de Cultura-Museu de Sóller, el 2007.
- Premi de la Fundació Amics del Patrimoni, el 2009.
- Pregonera de la Festa de l'Estendard, distinció concedida per l'Ajuntament de Palma, el 2006.
- Premi Josep Maria Llompart, en el marc dels premis 31 de Desembre, concedit per l'Obra Cultural Balear, el 2007.

A Porreres, també se li ha valorat la seva petjada en el món educatiu:

- A l'Institut IES PORRERES va sembrar un arbre amb una placa que porta el seu nom, en gratitud a la trajectòria de dona investigadora i docent de Porreres.
- A l'Escola Nova "Climent Serra Servera" també se li va valorar la seva labor amb el nom a un espai de l'edifici.

FORMACIÓ ACADÈMICA

ENSENYAMENT PRIMARI I BATXILLERAT

Va començar la seva etapa educativa a l'escola que les religioses franciscanes, Filles de la Misericòrdia, les “monges blaves”, tenien al carrer Sala. Ella en té un record molt bo d'aquells primers anys.

Clausurada l'escola (1960) continuà la seva formació amb les germanes de la Caritat, les “monges negres”. Una religiosa d'aquesta congregació, sor Catalina Capellà “del Nom de Jesús”, va intuir les seves excel·lents capacitats per seguir estudiant. Aquesta religiosa va anar un migdia a casa seva per parlar amb els pares i els va dir “aquesta nina ha d'estudiar”. El pare va respondre: “Farem el que vostè digui”.

Era l'any 1963, uns anys en què a les nines no se'ls animava a seguir estudis de batxillerat perquè la seva funció i el seu paper era un altre: fer feina al camp, aprendre a brodar o cosir, o quedar-se a casa, a més de de les funcions que per raó de gènere se suposava que havien de desenvolupar, i per res es contemplava que la dona pogués ser independent i capaç de desenvolupar-se per ella mateixa.

Certament no va ser el seu cas, perquè les seves aptituds cap a l'estudi ja feien entreveure que la seva via seria diferent i molt capdavanter per una dona. Una nina que, els any seixanta, mostrava tenir una memòria prodigiosa i ganes d'aprendre, per una part, i per l'altra, una gran motivació per demostrar que la realitat superaria tota expectativa.

A l'examen d'ingrés de batxillerat, a l'institut Joan Alcover, aleshores ubicat al mateix edifici de l'institut Ramon Llull de Ciutat, el juny de 1963, obtingué Matrícula d'Honor, nota que obrí el seu brillant camí acadèmic.

Va estudiar el batxillerat elemental al col·legi lliure adoptat Joan Estelrich de Felanitx (Vinculat a l'institut Joan Alcover) i el superior i el preuniversitari a l'institut Joan Alcover de Ciutat.

En aquells anys només hi havia dos instituts a Mallorca: Joan Alcover (nines) Ramon Llull (nins).

D'aquesta etapa conserva bones amistats, persones que amb el temps han mantingut una excel·lent relació perquè l'estudi, la investigació i la recerca eren objectius que tenien i tenen. El record d'aquells anys no s'han esborrat perquè són fites aconseguides amb molt d'esforç, constància i perseverança, valors que avui en dia no es tenen en compte perquè la societat actual és molt diferent.

Amb aquestes persones ha mostrat una generositat no gens habitual a dia d'avui, a la societat trepidant contemporània, perquè hi manté el contacte amb telefonades freqüents, no sols per quedar bé, sinó perquè vertaderament està interessada en recordar temes personals, acadèmics o culturals. És la de una amistat gratuïta que dona temps i disponibilitat per escoltar i compartir.

LLICENCIADA EN FILOSOFIA I LLETRES (SECCIÓ D'HISTÒRIA)

A l'octubre de 1970 va començar els estudis universitaris que finalitzaren el juny de 1975 quan va obtenir el títol de llicenciada en Filosofia i Lletres (Secció d'Història) a la incipient facultat de Filosofia i Lletres de Mallorca, delegació de la Universitat de Barcelona.

El 3 de juliol de 1978 va defensar la seva Memòria de Llicenciatura *Porreres. Contribució a l'estudi d'una vila mallorquina a la Baixa Edat Mitjana*, obtenint la màxima qualificació: Excel·lent per unanimitat.

“A l'elecció de la vila de Porreres com a marc local objecte d'estudi, diu la Doctora Barceló, em mogueren raons d'índole personal. En primer lloc haver nascut en aquesta vila i haver-hi viscut proporciona uns coneixements que moltes vegades faciliten la tasca d'investigar i comprendre el seu passat. També podria afegir que la realització d'alguns treballs de curs durant la carrera universitària suposaren el descobriment d'una problemàtica que després vaig considerar que valia la pena intentar aprofundir-la en el seu àmbit tan espacial com temporal.

Respecte a la cronologia, no hi ha dubte que per a l'Illa de Mallorca les dates de 1450 (revolta forana) i 1520 (revolta de les Germanies) signifiquen uns moments d'especial importància tant en el terreny polític com social i econòmic. Per altra part vaig considerar que a través de l'estudi d'una de les viles mallorquines, segons una metodologia aplicable en línies generals a moltes altres, podria ajudar a aproximar-nos, a la millor comprensió de la problemàtica implicada en l'evolució de l'Edat Mitjana als temps moderns a la nostra Illa”¹⁰

En aquest punt ja podem fer esment d'un indicatiu que no es pot obviar: l'estudi i la recerca no només era pel seu coneixement personal, sinó també per obrir camins a altres investigadors o historiadors.

El Director de la Tesis de Llicenciatura va ser el Dr. Álvaro Santamaría Aránzalez i en foren membres del Tribunal Dr. Emilio Sáez Sánchez, Dr. Manuel Riu Riu, tots tres catedràtics d'Història Medieval.

Dia a dia es va perfilant la personalitat d'una jove que tenia i té com a meta de la seva vida l'estudi del passat, a través d'una recerca quasi diària a l'Arxiu del Regne de Mallorca, de la lectura, tant de llibres com d'articles científics, i de la docència.

¹⁰ BARCELÓ CRESPI, MARIA (1984) *Porreres. Contribució a l'estudi d'una vila mallorquina a la Baixa Edat Mitjana*, Porreres, 1984, p. 6.

DOCTORA EN HISTÒRIA

El 27 de setembre de 1982 es doctorà amb la tesi *La Ciutat de Mallorca en el trànsit a la modernitat*, dirigida igualment pel Dr. Álvaro Santamaría Arández i presentada a la ja Universitat de les Illes Balears davant el següent tribunal integrat per catedràtics d'Universitat: Dr. Emilio Sáez Sánchez, president; Dr. Manuel Riu Riu; Dr. Antoni Arribas Palau; Dr. Álvaro Santamaría Arández; Dr. Ernest Belenguer Cebrià, secretari. Obtingué la màxima qualificació d'Excel·lent "cum laude". Amb posterioritat, el 1984 li fou concedit el Premi Extraordinari de Doctorat. En la presentació de la publicació, el Dr. Santamaría diu:

"L'estudi presenta el balanç de la prolixa tasca investigadora de la doctora MARIA BARCELÓ, complida durant una dècada sobre un tema virtualment inèdit en el context històric del regne de Mallorca, i poc tracta en l'àmbit historiogràfic de l'occident europeu: l'anàlisi dels components estructurals de la ciutat de Mallorca, basada en dades dimanants de fonts de naturalesa fiscal, com les Talles, en què, en aquest cas, concorre la circumstància de ser les Talles globals més antigues conservades a l'Arxiu del Regne de Mallorca. Estudi, per tant, nou per la temàtica i per la metodologia aplicada

...
El paper de la dona en el marc urbà rep adequat tractament. En una societat de tendències moralitzants, com la del trànsit a la modernitat, persisteix a Mallorca la condició de la "dona enamorada", d'entretinguda que cohabita eventualment o normalment en parella extramatrimonial (la Talla de 1478 relaciona sense reticències unes vint-i-cinc dones "dones enamorades" identificades a vegades amb la respectiva parella i residenciades a diverses parròquies); condició ja constatada fins i tot notarialment en la societat oberta i pionera de marcada lassitud moral, en la més immediata postconquesta. Circumstància, per altra banda, la de la "dona enamorada", que té poc a veure amb la dona pública, socialment marginada, ja que l'enamorada" està plenament integrada amb normalitat en el teixit social, tant a la ciutat com a les viles de Mallorca.

....
Per l'inventari que consta sabem que la senyora Agnès de Quint, madona de nombrosos captius, residia en una casa d'auster parament, sense concessions al confort, i en la qual cap element –només s'inventarien llibres de comptabilitat– es relacionava o recordava de qualque manera a Ramon Llull. Això no obstant, en el seu moment, pròxim a la mort, instituï (30 d'agost de 1481) una renda anual de 2.000 sous per dotar ensenyaments lul·lians, tot contribuint amb això a la concessió per Ferran el Catòlic del privilegi de Còrdova (30 d'agost de 1483), que facultà la creació de l'Estudi General Lul·lià de Mallorca. A la Talla de 1512 el primer contribuent és una altra dona, en aquest cas del patriciat urbà, la senyora Francina de Sant Johana (a la qual s'assigna una quot de 1.200 sous)¹¹

¹¹ BARCELÓ CRESPI, MARIA (1988) *Ciutat de Mallorca en el trànsit a la Modernitat*, Palma, 1988, p. 7-10.

Així es convertia en la primera dona porrerenca que obtenia el títol de Doctor, obrint camins rellevants a l'aportació intel·lectual de la dona.

La seva llarga experiència docent fa que en aquests moments siguin moltes les persones que, o han estat alumnes, o són professors companys de la UIB, amb els quals manté una molt bona relació i mostren agraïment per poder comptar amb la seva amistat.

Des d'aquest punt de vista s'ha de posar en valor la riquesa de conferències, xerrades o lliçons que a Porreres s'han desenvolupat gràcies a la seva intervenció i la prestesa que té a l'hora de posar-se en contacte.

Igualment passa en les eixides culturals, literàries, de patrimoni o paisatgístiques a diferents indrets de Mallorca, el lligam que s'ha forjat en el temps, amb tantes persones del món de la cultura li permeten tenir accés a qualsevol espai tant civil com religiós que sigui interessant visitar.

Sempre cerca el moment per manifestar i dir que és de Porreres i, fins i tot, hi ha alumnes que saben de la vila i o del seu patrimoni per les informacions que en dona a les seves classes, a la vegada que els convida a fer-ne estudis relacionats amb la vila per poder eixamplar els coneixements i ampliar-ne la investigació.

ACTIVITAT INVESTIGADORA

LLIBRES

Ha publicat 26 llibres de temàtica molt diversa que són imprescindibles per a qualsevol estudiós que vulgui conèixer a fons temes relacionats amb la ciutat de Mallorca, les relacions comercials, socials, estris materials de la vida quotidiana, o la cultura al final de l'Edat Mitjana.

Entre els llibres per citar-ne alguns farem referència a:

- *La ciutat de Mallorca. La vida quotidiana en una societat mediterrània medieval*. Palma, 2006 (En col·laboració amb Guillem Rosselló Bordoy)

En el Pròleg del Dr. Antonio Collantes de Terán Sánchez (Universitat de Sevilla) ja podem intuir la importància d'aquesta obra, que ha estat molt citada a estudis i publicacions posteriors

“Al reconstruir, fins a on és possible, la vida de la ciutat durant els segles medievals, ofereix al lector la possibilitat de valorar part de la seva memòria col·lectiva, en el cas del residents, i als forans els permet començar a conèixer-la. I això, gràcies a dues persones, a les quals no sabia valorar més, si la seva provada capacitat científica o la seva estimació a la ciutat. Ambdós trets queden plenament palesos en l'obra”

“Davant les amenaces que planen sobre la urbs moderna crec que una possibilitat de sortejar-les seria tractar d'integrar aquest passat a la ciutat actual. En aquest sentit la informació constitueix el punt de partida fonamental. Dificilment serem capaços de dur a terme aquesta integració sense conèixer l'origen i la raó de ser dels elements que conformen una ciutat. En aquest programa s'integraria 'La ciutat de Mallorca. La vida quotidiana en una societat mediterrània medieval'.

D'una banda, tracta de posar en valor el patrimoni immobiliari que s'ha conservat d'un període concret de la seva història, a través de la recuperació de totes les dades disponibles sobre aquest. Per un altre, tracta d'inserir-los en el propi esdevenir històric de la ciutat, ja que al mateix temps que es reconstrueixen les seves trajectòries -a vegades portades fins a temps més o menys recents- ens estan presentant un quadre de la vida urbana, que es fa moltes vegades operatiu simplement amb aquests extractes de documents en els quals es recolzen les deduccions o afirmacions dels autors”¹²

¹² BARCELÓ CRESPI, MARIA; ROSSELLÓ BORDOY, GUILLEM (2006) *La ciudad de Mallorca. La vida cotidiana en una ciudad mediterrània medieval*, Palma, 2006, p. 8-10

- *La casa gòtica a la Ciutat de Mallorca*, Palma, 2009 (En col·laboració amb Guillem Rosselló Bordoy)

“L’anàlisi de la vida quotidiana és un dels temes pels quals la historiografia medieval s’interessa més en l’actualitat. La casa n’és part, tot i que no sigui l’element més estudiat. L’habitable medieval encara és poc conegut perquè, en general, no n’han quedat gaires exemples. Als nuclis urbans els edificis medievals han patit tot tipus de modificacions i de reformes, i a la ruralia només es conserven restes ínfimes d’espais auxiliars com ara pous, establer, porxos, torres de defensa.

No hi ha dubte que aquest és un tema important. La casa representa quelcom d’íntim, de particular i de personal. Era el lloc privat per excel·lència on habitaven els membres de la família, s’hi establien unes determinades relacions, no tan sols familiars sinó també de producció, es mantenien tradicions, es transmetien coneixements, etc. La casa era l’espai més immediat on es movia la gent”¹³

- *El raval de mar de la ciutat de Mallorca (Segles XIII-XV)*, Palma, 2012

“La ciutat de Mallorca medieval comptava amb dos barris o ravals fora de les murades un i altre estretament relacionats amb el casc urbà.

El raval de Santa Catalina sortí als voltants de l’hospital del mateix nom fundat pel mercader Ramon Salelles el 1344 en un zona d’horts. Encara avui és un dels barris amb més personalitat i fins i tot gent major segueix denominant-lo “el raval”

Ara bé, l’espai que la documentació baixmedieval assenyala com “raval de mar”, no sempre ha estat concebut com a tal sobretot perquè a partir de la construcció del cinquè recinte murari de la ciutat, començat en època de Felip II, ja quedà inscrit en l’espai intramurs. Fins i tot en referir-se a aquest raval, a vegades, s’indica “intus civitatis” encara que a continuació s’explicita fora de la murada. Pot semblar una contradicció però cal entendre que aquest espai formava part integrat de la parròquia de Santa Creu i unit físicament a la urb.

Així i tot, des del segle XIII i almenys fins a la segona meitat del segle XVI, constituï una zona fora de la murada antiga amb unes característiques molt definides per la seva proximitat a la mar. S’hi ubicava el moll, la drassana i la llonja dels mercaders i els seus habitants es dedicaven amb preferència als oficis relacionats amb l’activitat marinera i mercantil. ...

Era el punt d’entrada i de sortida de la ciutat per a moltes persones i mercaderies en els seu anar i tornar del moll i amb les persones arriaven (o sortien) notícies, idees, modes i tantes altres coses. Sens dubte era un barri on es reflectia a la perfecció el cosmopolitisme de la ciutat de Mallorca medieval”¹⁴

¹³ BARCELÓ CRESPI, MARIA; ROSSELLÓ BORDOY, GUILLEM (2009): *La casa gòtica a la Ciutat de Mallorca*, Palma 2009, p. 11.

¹⁴ BARCELÓ CRESPI, MARIA (2012): *El raval de mar de la ciutat de Mallorca (Segles XIII-XV)*, Palma, 2012, p. 2-3.

- *Clergues il·lustrats. Un cercle humanista a l'entorn de la Seu de Mallorca (1450-1550)*, Palma, 2013 (En col·laboració amb Gabriel Ensenyat Pujol)

*“Aquesta és l’aportació que farem en aquest llibre: parlar d’un col·lectiu (o millor dit, d’un determinat cercle dins el col·lectiu eclesiàstic) interessat en tot allò que tenia a veure a l’hora de repristinar el classicisme. Ja no parlarem de clergues concrets, com fins ara, sinó d’un grup, el qual es mou a l’entorn d’un mateix ambient i que, al llarg d’un segle, es va regenerant. Aquest grup té un denominador comú, un element que l’articula i que en gran part el defineix: la Seu de Mallorca. ... Són persones que gaudeixen d’una formació destacada, en un bon nombre de casos doctorats en dret canònic (una formació que, quan no ho sabem, és possible que l’haguessin adquirit al món itàlic renaixentista), i que, per tant, tenien recursos i capacitat intel·lectual per estar al dia dels que és coïa a fora. I, per descomptat, voluntat d’assumir els paràmetres culturals que es començaven a imposar, o almenys a ésser presents, arreu”.*¹⁵

Aquest llibre reproduïx el treball que va presentar a les *III Jornades d’Estudis Locals de Porreres*, Porreres, 2011: “*Gabriel Móra, un prevere porrerenc en el cercle d’humanistes de la ciutat de Mallorca*” pp, 125-143. I també es dedica un capítol: *Una iniciativa conjunta: la Criança i el monestir de Santa Elisabet*, on s’esmenta que la fundació del Col·legi de la Criança fou una iniciativa duta a terme el 1510 per Gregori Genovard, Guillem Caldentey, Gabriel Móra i Jaume d’Olesa. És interessant la relació entre Gabriel Móra i sor Isabel Cifre ja que en va ser el seu confessor i potser aquesta relació l’encaminàs a la fundació del centre. Ell mateix en va escriure una biografia, però només de la seva joventut.

- *Beguines i beates mallorquines a la tardor medieval*. Palma, 2017

“Entre els estudis dedicats al món religiós femení abunden sobretot aquells que es dirigeixen cap a l’anàlisi de caire conventual, caracteritzat pel respecte i el no qüestionament del sistema ideològic configurat per l’Església. Això no obstant, de manera paral·lela a tota línia oficial, es desenvoluparen moviments alternatius que s’allunyaren de les normes establertes per la jerarquia eclesiàstica. Fou el cas dels beguinatges i beateris, nous centres d’espiritualitat femenina no sotmesos a normatives oficials, on les dones laiques podien manifestar de manera lliure la seva religiositat (...)

¹⁵ *Clergues il·lustrats. Un cercle humanista a l’entorn de la Seu de Mallorca*¹⁵ (1450-1550), Palma, 2013, p. 10

No és fàcil descobrir el significat que la religió va tenir per a elles en el dia a dia, l'ús que en varen fer i la manera d'entendre-la. Malgrat tot, aquesta experiència va oferir un nou impuls al corrent cristià, recelós dels canvis i, potser, d'un major protagonisme femení”¹⁶.

A dia d'avui, la Dra. Barceló és una de les investigadores més destacades del beguinatge i, tant en el seu llibre com en les conferències impartides sobre el tema, els seus amplis estudis aporten una valuosa riquesa a la coneixença de la contribució cultural d'aquestes dones.

Una mostra dels estudis realitzats sobre aquesta temàtica i de la seva consideració n'és la intervenció en l'acte d'apertura d'un Col·loqui que es realitzarà a la Casa de Velázquez, de Madrid, els dies 12 i 13 de juliol, del present any, amb el tema: *Beguinismo en la Mallorca tardomedieval*. En el marc d'un projecte de recerca de la universitat de Lovaina (Bèlgica)

- *Davant la mort. Els rituals a la ciutat de Mallorca (s. XV)*, Palma 2019

Les actituds i rituals, la manera com era tractada la mort a la ciutat de Mallorca baixmedieval, tant pel que fa a la preparació com després del desenllaç és el que exposa l'autora.

“La mort és un esdeveniment universal, equitatiu, imprevisible. Ningú se'n pot evadir. La mort no deixa d'impressionar, quan arriba, i per això s'ha d'estar a l'aguait de la seva imprevisible imminència; és la gesta més important que han de superar homes i dones.

El sentiment de la mort ha estat present sempre entre els humans, però es vanar reafirmant a Europa després de la pesta negra de 1348. En paraules de Johan Huizinga, no hi ha època que haig imprès la imatge de la mort amb tan continuada insistència com el segle XV.

Així, en la majoria de cultures, el fenomen de la mort genera un ritual i unes pràctiques cerimonials en les quals es mesclen elements religiosos i profans”¹⁷

A Porreres va aportar la Comunicació *Darreres voluntats davant la mort. Porreres, segles XIII-XVI* a les Actes de les VI Jornades d'Estudis Locals, Porreres, 2018.

¹⁶ BARCELÓ CRESPI, MARIA (2017): *Beguines i beates mallorquines a la tardor medieval*. Palma, 2017, p. 7.

¹⁷ BARCELÓ CRESPI, MARIA (2019): *Davant la mort. Els rituals medievals a la ciutat de Mallorca (segle XV)*, Palma, 2019, p. 7.

LLIBRES SOBRE PORRERES

De les publicacions sobre Porreres paga la pena fer-ne una relació completa. No podem obviar que l'Arxiu Municipal va ser cremat el 1868 i per tant la documentació s'ha hagut de cercar a l'Arxiu del Regne de Mallorca, a l'Arxiu Parroquial, a l'Arxiu Capitular o l'Arxiu Diocesà, també a biblioteques com la del monestir de La Real o Bartomeu March, entre altres, tenint en compte que la bibliografia publicada sobre la vila, fins a finals dels anys setanta del segle passat, era més bé minsa. Aleshores es posa més de relleu la gran labor de la Dra. Barceló i Crespí a l'hora de publicar articles, capítols o llibres sobre la vila.

A dia d'avui n'ha publicat nou, alguns amb col·laboració amb altres autors, així i tot, examinant, a poc a poc, cada una d'aquestes obres s'entreveu l'interès delerós per realçar la seva estima, coneixement i implicació en la recerca del passat de Porreres.

1. Porreres. Contribució a l'estudi d'una vila mallorquina a la Baixa Edat Mitjana, Porreres 1984.

Editat per l'Agrupació Cultural de Porreres, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Porreres i la Caixa de les Balears "Sa Nostra".

Aquesta publicació és "*una part abreujada d'allò que en el seu dia va constituir la meua tesi de llicenciatura, la qual fou llegida a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Ciutat de Mallorca el dia 3 de juliol de 1978*".¹⁸

*"El centre d'aquest treball el constitueixen els capítols dedicats a l'estructura urbana, a l'estructura demogràfica i social i a l'estructura econòmica, és a dir, l'espai on es mouen uns determinats grups socials i la seva economia. Doncs és manifest que les interrelacions entre les dites estructures són intenses i fins i tot suposen una base adequada per a contemplar aspectes de naturalesa política i relacionats amb les mentalitats que faciliten la comprensió del passat en un intent d'aproximar-se al concepte d'Història total"*¹⁹

2. L'església parroquial de Porreres. Notes històrico-artístiques, Palma, 1989.

Aquest estudi és de gran utilitat per tenir una primera aproximació sobre l'església parroquial. És una mirada amb els ulls de l'autora, amb l'aportació de les fonts bibliogràfiques de tants d'autors que l'han qualificada la catedral de la Part Forana de Mallorca i amb les seves valuoses aportacions que han servit per a futures publicacions.

¹⁸ BARCELÓ CRESPI, MARIA (1984) *Porreres. Contribució a l'estudi d'una vila mallorquina a la Baixa Edat Mitjana*, Porreres, 1984, p. 6.

¹⁹ BARCELÓ CRESPI, MARIA (1984) *Porreres. Contribució a l'estudi d'una vila mallorquina a la Baixa Edat Mitjana*, Porreres, 1984, p. 6.

“L'església parroquial de Porreres és un edifici excepcional en el context de la vila. Aquesta església començada a construir l'any 1666, degut a les seves dimensions i riquesa artística, ha estat qualificada per distints autors i en diverses ocasions com a la catedral de la Part Forana de Mallorca perquè són molt pocs els temples que la superen i en tot cas són bastants recents”²⁰

3. *Vida municipal i Nova Planta. Porreres 1718-1728*. Porreres, 1993 (En col·laboració amb Bartomeu Servera Sitjar)

“Amb aquest treball de recerca els autors han volgut esbrinar el passat de la nostra vila a principis del segle XVIII, a través de les Actes Municipals contingudes en aquest llibre que es va salvar de la cremadissa del 1868. Aquest volum inicia la primer publicació d'una col·lecció que deixam obert a totes les iniciatives de recerca o de creació que tenguin com a denominador comú el passat i el present de Porreres”²¹

“Era un matí de novembre de 1990 quan m'avisaren, escriu l'autora a la presentació del llibre, que en una llibreria de vell ubicada en el barri antic de Palma hi havia un llibre manuscrit del segle XVIII referent a la vila de Porreres i que contenia documentació de caràcter municipal”²²

És interessant remarcar que serà, en moltes ocasions, la investigadora que tindrà informacions importants sobre Porreres i, com a bona estudiosa de la història de la vila, en tot moment, cercarà com posar-la a l'abast de les autoritats i persones interessades i, fins i tot, implicant a altres a fer-ne un treball. Aquest és un punt transversal al llarg de la seva trajectòria.

4. *Les possessions de Porreres. Estudi Històric*, Porreres, 1997 (En col·laboració amb Rafel Ferrà Martorell i Bartomeu Servera Sitjar)

“Els historiadors que han fet aquest llibre, escriu la Dra. Isabel Moll, en el pròleg, han posat les fetes ben fermes poder saber els inicis i les modificacions de l'espai agrari de Porreres organitzat en possessions, reunint un extraordinari conjunt documental que té un doble significat. Per una banda, haver escollit la possessió com a unitat d'estudi, reunint i ordenant totes les dades que troben disperses de cada una de les possessions localitzades al terme de Porreres. Per l'altra, proporcionar una informació prou important, recuperant d'aquesta manera el que, per motius que semblaren justs als seu moment, va ser destruït”²³

²⁰ BARCELÓ CRESPI, MARIA (1990) *L'església parroquial de Porreres. Notes històrico-artístiques*, Palma, 1990, p. 5.

²¹ BARCELÓ CRESPI, MARIA; SERVERA SITJAR, BARTOMEU (1993): *Vida municipal i Nova Planta. Porreres 1718-1728*, Porreres, 1993, p. 5.

²² BARCELÓ CRESPI, MARIA; SERVERA SITJAR, BARTOMEU (1993): *Vida municipal i Nova Planta. Porreres 1718-1728*, Porreres, 1993, p. 7.

²³ BARCELÓ CRESPI, MARIA; FERRÀ MARTORELL, RAFEL; SERVERA SITJAR, BARTOMEU (1997): *Les possessions de Porreres. Estudi Històric*, Porreres, 1997, p. 6.

A la introducció ens esmenten la importància d'aquesta publicació, per una banda i per l'altra la dificultat de manca de documentació per la cremadissa de l'arxiu municipal de Porreres el 1868, com ja s'ha mencionat, i l'interès d'anar a les riques fonts documentals de l'arxiu del Regne de Mallorca, per trobar informació anterior a aquesta data.

“El fet de posseir terra significava la supervivència d'una família a la ruralia mallorquina, i segons la seva extensió i qualitat podria donar lloc a la seva posició social. En el cas de Porreres, poble de Pla de Mallorca on s'ha viscut històricament de l'agricultura fins fa ben poques dècades, el pes econòmic, social i polític de les famílies que han acaparat grans extensions de terra, i més concretament les possessions, ha estat determinant dins la vida local. Per aquest motiu, quan es col estudia la nostra Història no es pot deixar de banda el significat que han tingut aquestes unitats d'explotació agrària”²⁴

5. Sobre Porreres, Porreres, 2001

La Dra. Maria Barceló i Crespí és una persona que sap la gran vàlua que té qualsevol esdeveniment, parlament, comentari o escrit sobre Porreres. En aquest sentit no va sorprendre la seva publicació ...*Sobre Porreres*. Justifica aquesta obra dient:

“Els antics deien ‘scripta manent, verba volant’. Efectivament els escrits queden i les paraules volen. Per això al llarg de més de vint anys he posat per escrit opinions o reflexions sobre Porreres en la majoria de casos de caràcter cultural, les quals ara he volgut recopilar en un llibre. ...

Tot, en conjunt, pens que té un denominador comú: saber més del poble, per estimar-lo encara més i d'aquesta manera preservar tot allò que els avantpassats ens han llegat. És a dir, la contribució a la defensa del patrimoni cultural en el sentit més ampli del terme. En definitiva, teniu coneixement de la Història, qui som i d'on venim”²⁵

Aquest exemplar és una instrument de treball molt preuat en el moment present donat que, avui en dia, revistes o programes de festes no es guarden i es deixen de valorar aportacions interessants del nostre poble. Des d'aquest punt de vista el seu recull facilita la consulta i, fins i tot, impulsa a repassar l'escrit a l'exemplar on s'ha editat. Una particularitat rellevant de l'autora.

²⁴ BARCELÓ CRESPI, MARIA; FERRÀ MARTORELL, RAFEL; SERVERA SITJAR, BARTOMEU (1997) *Les possessions de Porreres. Estudi Històric*, Porreres, 1997, p. 7.

²⁵ BARCELÓ CRESPI, MARIA (2001) *Sobre Porreres*, Porreres, 2001, p 5.

6. *La Filharmònica Porrerenca (1856-2006) Estudi històric*, Porreres, 2006 (En col·laboració amb Francesc Melià Barceló, Marta Nicolau Sastre i Joan Ballester Melià).

*“La Filharmònica Porrerenca, va escriure el Sr. Batle, Joan Sastre Barceló, amb motiu de la seva publicació, és per a tots els porrerencs i porrerencs una peça fonamental dins l’engranatge de la vila i dins els nostres cors; no podem concebre ni recordar cap programació festiva, cultural o esportiva del segle XX en què no aparegui la seva intervenció”*²⁶

*“La Filharmònica és cultura, és música, és passió, és dedicació, és fer poble”*²⁷

Les paraules del Sr. Bernat Bauçà Garau, regidor de Cultura aleshores, també manifesten la importància de la banda de música per a tot el poble i com de cada dia és fa més palesa en la identitat social i cultural de la vila.

Són declaracions que qualsevol persona porrerenca fa seves quan la Filharmònica Porrerenca toca, i un sentiment especial desperta en la Dra. Barceló i Crespí, atès que el seu pare en va ser membre durant cinquanta dos-anys. Per aquesta raó, es pot afirmar amb tota seguretat que és un dels llibres que amb més passió i il·lusió ha treballat,

Avui, si la Comissió accepta la proposta de nomenar-la Filla Il·lustra, podem recordar, que Mn. Jaume Mulet i Escarrer, el fundador de la Filharmònica, també ho és.

En el pròleg escrit pel Sr. Josep Joaquim Fuster i Mn. Joan Parets hi ha una síntesi notable del contingut de l’obra.

“No hi ha dubte que el present treball constitueix el millor homenatge que es podia retre a la banda de música de Porreres i als seus músics. En una labor d’investigació encomiable, els autors presenten la història d’una de les bandes capdavanteres del món musical de la nostra Illa. ...

L’originalitat d’aquest treball resideix en la seva contextualització històrica, un dels aspectes més poc tractats als escassos treballs publicats fins ara a Mallorca amb la mateixa temàtica.

²⁶ BARCELÓ CRESPI, MARIA; MELIÀ BARCELÓ, FRANCESC; NICOLAU SASTRE, MARTA; BALLESTER MELIÀ, JOAN (2006) *La Filharmònica Porrerenca (1856-2006). Estudi històric*, Porreres, 2006, p 7.

²⁷ BARCELÓ CRESPI, MARIA; MELIÀ BARCELÓ, FRANCESC; NICOLAU SASTRE, MARTA; BALLESTER MELIÀ, JOAN (2006) *La Filharmònica Porrerenca (1856-2006). Estudi històric*, Porreres, 2006, p. 8.

Junt a l'abundant documentació i les nombroses notes aclaridores, els autors il·lustren la història musical presentant i analitzant els aspectes socials, culturals i econòmics de Porreres a les diverses etapes en les quals ha estat dividit el treball”²⁸

7. *Sobre Porreres II*, Porreres 2011

Publicació significativa per a qualsevol consulta sobre la vila, destacant l'aportació de les notes a peu de pàgina que permeten ampliar la documentació que hi ha a cada article.

Recull la temàtica publicada a la revista *Llum d'Oli*, a les *Actes de les Jornades d'Estudis Locals de Porreres*, a la *SEMILLA*, o en el programa de les festes de Sant Roc, entre d'altres, la seva recopilació en aquestes publicacions facilita l'estudi sobre la aspectes interessants de la vila.

8. *Sobre Porreres III*, Porreres, 2014

Recull de tretze articles editats a revistes científiques de Ciutat com el *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*, *Mayurqa i Estudis Baleàrics* i de Barcelona, com el *Butlletí Interior de la Societat d'Onomàstica*, o també alguns articles de comunicacions presentades a congressos i jornades.

9. *Sobre Porreres IV*, Porreres, 2021

Aplega un conjunt ampli i de temàtica diversa, de gran amplitud documental sobre la vila. Hi ha la compilació d'escrits que l'autora ha agrupat en quatre seccions: Actes de les Jornades d'Estudis Locals de Porreres; escrits publicats revista *Llum d'Oli*; escrits publicats als programes de festes de Sant Roc i altres. El seu objectiu és facilitar la recerca i posar a l'abast del lector/a estudis o indrets que amb el temps es poden perdre o oblidar i així garantir-ne la seva conservació

²⁸ BARCELÓ CRESPI, MARIA; MELIÀ BARCELÓ, FRANCESC; NICOLAU SASTRE, MARTA; BALLESTER MELIÀ, JOAN (2006) *La Filharmònica Porrerenca (1856-2006). Estudi històric*, Porreres, 2006, p.14.

EPÍLEG

El que s'ha expressat i dit és un exponent que la Dra. Maria Barceló i Crespí és dona culta, erudita, amb una gran capacitat de treball, amb una visió molt àmplia dels seus estudis i investigació i que sempre té ganes d'aprendre.

El seu currículum vitae és molt extens, en tots els sentits. perquè no sols s'ha de tenir en compte l'espai geogràfic on hi ha participat en col·loquis, congressos, jornades o seminaris, sinó també l'àmplia temàtica tractada.

En certesa es pot dir que és la porrerenca que més ha publicat, a dia d'avui. La seva obra és extensa i el llegat que va deixant té un valor incalculable donat el rigor històric i científic.

En tota la seva trajectòria s'ha fet palesa la gran tasca docent, científica i cultural, però no es pot deixar de dir que la persona que ha dedicat la seva vida al treball històric i científic, és una porrerenca que estima la terra que va rebre dels seus avantpassats, en té cura, li agrada anar a foravila, contemplar els arbres ben cuidats i posar-hi les mans, perquè sap que només així, el valor de la terra tendrà una rellevància considerable en el segle XXI, en el qual sembla que només les noves tecnologies són importants.

L'atreu viure el dia a dia de Porreres i, des del seu coneixement, recollir aquelles vivències que demostren el respecte pel patrimoni i els noms que hi van lligats. Igualment, li agrada passejar pel mercat els dimarts, anar al petit comerç, comprar producte local i assaborir-lo amb les seves amistats amb un àpat que s'allarga en el temps, perquè el records que es comparteixen estan entrellaçats amb la saviesa que donen els anys.

Passeja pels carrers de la vila i transita pels camins de la contrada, fixant la seva mirada en el valor que tenen els detalls d'una casa, una creu, un molí, un cap de cantó, o un indret concret tant de la vila com de foravila.

Posa esment en els rètols fent memòria de com hi va participar i hi segueix contribuint a la seva normalització, posant en consideració la transcendència que té recuperar els noms d'antany, atès que la toponímia és una font d'informació molt encisadora.

L'estudi de la Història ens ajuda a conèixer el passat i a entendre el present, des d'aquesta òptica mostra un gran respecte vers les persones vingudes d'altres cultures amb la seva identitat i singularitat.

Altrament s'ha de remarcar molt que ja des de l'etapa universitària ha tingut una gran inquietud pel coneixement i estudi de la nostra llengua, per la seva correcta utilització i perquè la normalització lingüística sia de cada dia més una realitat en la vida quotidiana. Sempre ha procurat escriure i parlar la llengua de Ramon Llull i dels seus avantpassats.

Així mateix són moltes les persones de Porreres o de fora poble que, gràcies a les seves eixides, han pogut conèixer i estimar millor tant el terme com Mallorca, no escatimant temps en la seva preparació, cercant informació no només de caire històric, sinó també literari, artístic, humanístic o científic. Eixides que permeten crear aquest sentiment de poble que té tot grup humà quan es troba per conèixer les arrels culturals, lingüístiques o de patrimoni que els identifica.

És difícil poder parlar de l'època que més ha treballat sense citar la documentació que ha publicat, encara que, davant qualsevol insinuació o proposta, sempre té bona acollida i sap donar el seu temps, gratuïtament, perquè aquell projecte arribi a bon port, amb la seva inestimable ajuda.

Per a qui ha necessitat fer una consulta o ha hagut de menester orientació de qualsevol àmbit cultural ha trobat les portes de casa seva obertes. El fet que tengui una fornida biblioteca facilita que sigui lloc de trobada per a compartir comentaris i esdeveniments de caire cultural, a la vegada d'iniciativa per a nous treballs.

Els porrerencs i porrerenques, que han volgut o volen realitzar una tasca d'estudi o recerca, segur que agraeixen la suggerència donada en un moment concret per endinsar-se en una documentació, publicació o conferència que ella té a mà o sap a quina persona es pot dirigir per iniciar o ampliar el seu treball.

Sempre assisteix a actes culturals, concerts, representacions teatrals que s'organitzen a Porreres o altres punts de la geografia illenca ponderant-ne la seva programació i compartint-la amb qui sap que pot ser de la seva preferència.

D'igual manera dona suport a actes cívico-religiosos i amb la seva presència manifesta la significació d'aquell esdeveniment, fent memòria de l'abast que va tenir en altre èpoques, i com ara, en algunes ocasions, es va perdre per no conèixer vocabulari, mots o temàtiques que amb el temps s'obliden. D'aquí la seva persistència, amb la necessitat de formació

humanística per comprendre el present i esdevenir ciutadans compromesos amb el que s'ha rebut dels predecessors.

És una dona lliure que viu el projecte de gaudir amb passió i entusiasme la compilació de coneixements, estudis, treballs, articles... dedicant temps a repassar, recordar i aprendre, per afavorir una bona comprensió de l'avior a través de l'actualitat i viceversa.

Li agrada molt viatjar i visitar indrets que el pas de la història ha fet memorables, preparar molt acuradament la sortida, amb la lectura de texts històrics, literaris o d'art, facilitant així l'itinerari al grup d'amistats que l'acompanyen.

La seva gran capacitat d'expressar-se i trobar les paraules adients per comunicar, fa que les seves intervencions despertin interès en el públic que assisteix a les presentacions, exposicions o parlaments.

És freqüent trobar-la participant d'una tertúlia a qualsevol bar de plaça, un horabaixa de tard o un vespre d'estiu, després d'una activitat cultural o perquè ha quedat per poder gaudir d'un sopar o d'una copa de vi amb amics i amigues amb els quals hi té una bona relació.

Un d'aquests moments especials és quan hi ha un passacarrer o un concert de la Filharmònica Porrerenca, al qual que no deixa mai de participar, perquè el record del seu pare, que en va ser músic durant cinquanta dos anys, com ja s'ha mencionat abans, reviu, en les notes que interpreta la banda, moments familiars vitals.

Mai ha deixat de sentir-se porrerenca, malgrat haver fet feina a Ciutat. En cap circumstància ha desconnectat de Porreres. Fins i tot quan per circumstàncies ha hagut de partir, ha duit i dur en el seu cor la vila que tant estima i per la qual faria qualsevol cosa.

Les seves arrels familiars formen part de la seva peculiar identitat porrerenca. La casa del carrer d'en Cerdà, 25, abans 17, on va néixer i viure, de petita juntament amb les germanes, és la llar on hi ha recordances d'altres temps, dels avantpassats que formen part de la seva nissaga i que, en certs moments, la transporten a anys enrere quan al costat dels seus pares, dels quals en va tenir una cura especial i a qui recorda amb gratitud i enyorança, fa que sigui un espai primigeni de vivències i remembrança dels seus predecessors.

En aquesta sala de plens, si la Comissió avui reunida ho aprova, a partir d'ara, al costat del Germà Rafel Sitjar Servera, el *germà Pistola*, el familiar que tant ha treballat per donar-lo a conèixer i per posar en valor la seva fundació, hi haurà la primera dona Filla Il·lustre de Porreres, una distinció que mancava en un poble que sempre ha valorat l'aportació cultural, científica, esportiva, religiosa, artística o musical, de qualsevol persona que ha excel·lit i se li ha retut el merescut homenatge o reconeixement.

En el segle XXI, finalment ha arribat l'hora d'empoderar la dona i declarar-la Filla Il·lustre perquè així, es posa de relleu la seva tasca investigadora inseparable de la docent, que són pilars fonamentals de la seva biografia acadèmica, perquè els mèrits mostrats ho acrediten, i la seva extensa obra la fan mereixedora d'aquesta distinció, atès que és la porrerenca que, en el seu viatge en el temps i en l'espai, ha recercat sobre la vila, tant com ha pogut, expandint el seu coneixement, investigant sobre el seu passat, donat a conèixer el seu patrimoni, essent baula de transmissió important perquè el fons documental s'enriquís dia a dia, juntament amb l'aportació d'altres investigadors i estudiosos que també s'hi han dedicat i s'hi dediquen.

La Galeria de Fills Il·lustres d'aquesta Sala de Plens, a partir d'ara, tindrà una dona, la Sra. Maria Barceló i Crespí, que serà la primera porrerenca que amb vida rep aquesta distinció, amb el vist i plau de la Comissió, però amb el desig que no sigui la darrera perquè segur que n'hi haurà més que s'involucraran i tindran un paper que les faran ser dignes d'aquesta distinció, perquè *“el futur serà femení”*, com ella comenta adesiara.

Per tot això, com instructora en la tramitació d'aquest procediment faig constar que reuneix amb escriu mèrits, qualitats i circumstàncies singulars que justifiquen nomenar la Dra. Maria Barceló i Crespí, Filla Il·lustre de Porreres, ja que estic convençuda que és en vida que s'han de retre els homenatges i s'han de donar les distincions perquè el reconeixement és pot viure, celebrar i agrair amb les persones més properes.

Com expressa ella en moltes ocasions: *“Déu em doni salut i vida per a continuar treballant per la cultura de Porreres, de Mallorca i fronteres enllà”*

Maria Antònia Nicolau i Rosselló
Llicenciada en Història
Porreres, juny 2022

**ADHESIONS AL NOMENAMENT DE LA SRA. MARIA BARCELÓ I CRESPI,
FILLA IL·LUSTRA DE PORRERES**

- 1. ESCRIT D'ADHESIÓ DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS A LA
PROPOSTA DE NOMENAMENT DE LA DOCTORA MARIA BARCELÓ I
CRESPI COM A FILLA IL·LUSTRE DEL MUNICIPI DE PORRERES**
- 2. ARXIU DEL REGNE DE MALLORCA**
- 3. DR. GABRIEL ENSENYAT PUJOL**

ANNEX I

CAPÍTOLS DE LLIBRES SOBRE PORRERES

1. “Antroponímia porrerenca (1545)” *Miscel·lània d’homenatge a Enric Moreu-Rey*. Vol. I, Barcelona, 1988, 173-181
2. “Aproximació a la bibliografia de Porreres”, *Bibliografia dels pobles de la comarca del Migjorn de Mallorca*, Palma, 1989. 75-77 (En col·laboració amb Antònia Montserrat Fullana)
3. “El patrimoni tudat a la vila i terme de Porreres”. *El nostre Patrimoni Cultural: el Patrimoni tudat (1836-1994)*, Palma 1995, 337-342 (En col·laboració amb altres autors)
4. “Els estudis sobre Porreres: un estat de la qüestió”, *Jornades d’Estudis Locals a Porreres. II Jornades d’Estudis Locals Mancomunitat Pla de Mallorca*. Palma, 1999, 61-68
5. “Els pous públics de Porreres: un patrimoni a conservar”. *Actes del V Congrés El Nostre Patrimoni Cultural: el Patrimoni menor*, Palma, 1999, 93-106. (En col·laboració amb Bartomeu Servera Sitjar)
6. Notes sobre algunes rectories mallorquines a les acaballes del segle XV: el cas de Porreres”, *Homenatge dedicat a Llorenç Pérez*, Institut d’Estudis Baleàrics, 37, Palma, 2000, 71-80
7. “Gabriel Móra, un humanista porrerenc”, *Al tombant de l’Edat Mitjana, Tradició medieval i cultura humanística*, Palma, 2000, 199-211
8. “Terrissa i ceràmica a l’aixovar de les llars porrerencs al segle XVI”, *Actes de les I Jornades d’Estudis Locals*, Porreres, 2007, 69-82 (En col·laboració amb Guillem Rosselló Bordoy)
9. “La unió dels Germans de la Caritat Terciaris de sant Francesc d’Assís de Porreres amb els Germans de les Escoles Cristianes de La Salle (1923)”, *Actes de les II Jornades d’Estudis Locals*, Porreres, 2009, 137-146
10. “Gabriel Móra, un prevere porrerenc en el cercle d’humanistes de la Ciutat de Mallorca”, *III Jornades d’Estudis Locals de Porreres*, Porreres, 2011, 125-143
11. “Fra Joan Cervera i Garcies, trinitari (1702-1767)” *IV Jornades d’Estudis Locals de Porreres*, Porreres, 2013, 123-130
12. “Procés al metge Bernat Fiol i Jaume (Porreres 1778-1818), *Actes de les V Jornades d’Estudis Locals*, Porreres, 2016, 110-119
13. “Darrerers voluntats davant la mort. Porreres, segles XIII-XV”, *Actes de les VI Jornades d’Estudis Locals*, Porreres, 2018, 105-126

PRÒLEGS/PRESENTACIONS EN DIFERENTS PUBLICACIONS A PORRERES

1. Pròleg de l'opuscle de Ramon ROSSELLÓ: *La Inquisició i Porreres*, Porreres, 1983
2. Nota introductòria del llibre *Imatges de Monti-sion*, Porreres, 2006
3. Pròleg *Urbanisme i arquitectura de Porreres. De la vila medieval a la contemporània*. Porreres 2010
4. Pròleg a les *III Jornades d'Estudis Locals de Porreres*, Porreres, 2011 (Juntament amb Magdalena Morell Villalonga)

PONÈNCIES I COMUNICACIONS PRESENTADES A COL·LOQUIS, CONGRESSOS, JORNADES, REUNIONS I SEMINARIS DE CARÀCTER NACIONAL SOBRE PORRERES

1. *Porreres: una vila mallorquina al final de l'Edat Mitjana*. Comunicació presentada a les II Jornades d'Estudis Locals. Palma de Mallorca, novembre de 1983
2. *Sobre antroponímia femenina a la vila de Porreres (1532-1533)*. Comunicació presentada a les "IV Jornades d'Estudis Històrics Locals". Palma de Mallorca, 26-28 novembre de 1896
3. *Compra-venda de terres a Porreres (Mallorca), 1482-1516*. Comunicació presentada en el "II Col·loqui d'Història Agrària". Barcelona, 9-12 desembre de 1986
4. *El patrimoni tudat a l vila i terme de Porreres*. Comunicació presentada, juntament amb altres autors, en el III Congrés sobre el nostre patrimoni cultural: "El patrimoni tudat (1836-1994)". Palma de Mallorca, 19-22 octubre de 1994
5. *Els pous públics de Porreres: un patrimoni a conservar*. Comunicació presentada juntament amb Bartomeu Servera Sitjar en el V Congrés sobre el nostre patrimoni cultural: "El patrimoni menor". Palma de Mallorca, 17-19 novembre 1998
- 6.- *Gabriel Mora, un humanista porrerenc*. Comunicació presentada en les XVIII Jornades d'Estudis Locals: "Al tombant de l'Edat Mitjana: Tradició medieval i cultural humanística". Palma de Mallorca, 15-17 desembre de 1999
- 8.- *Interès antroponímic d'un padró de Porreres (1822)*. Comunicació presentada a les XIV Jornada d'Onomàstica. Porreres, 18 de novembre de 2000
- 9.- *Terrissa i ceràmica a l'aixovar de les llars porrerencs al segle XVI*. Comunicació presentada a les I Jornades d'Estudis Locals de Porreres. Porreres, 18-19 de novembre de 2005. (En col·laboració amb Guillem Rosselló Bordoy)

10. *El procés d'unió dels germans de la Caritat de Porreres amb les germans de les Escoles Cristianes (1923)*. Comunicació presentada a les II Jornades d'Estudis Locals de Porreres. Porreres, 4-5 d'abril de 2008
- 11.- *Gabriel Mora, un prevere porrerenc en el cercle d'humanistes de la ciutat de Mallorca*. Comunicació presentada en les III Jornades d'Estudis Locals de Porreres. Porreres, 16-17 d'abril de 2010
- 12.- *Fra Joan Cervera, trinitari (1702-1767)*. Comunicació presentada en els IV Jornades d'Estudis Locals de Porreres. Porreres, 27-28 d'abril de 2012
13. *El procés contra el metge Bernat Fiol*. Comunicació presentada en les V Jornades d'Estudis Locals de Porreres. Porreres, 17-18 d'abril de 2015
- 14.- *Actituds davant la mort dels porrerencs i porrerencques (segles XIII-XVI)*. VI Jornades d'Estudis Locals de Porreres. Porreres, 28-29 d'abril de 2017
15. "Inventari de la possessió dels Riquers i de la posada a la Vila (1669)". *VII Jornades d'Estudis Locals de Porreres*. Porreres, 3 i 4 de maig de 2019
16. "Una crònica de Porreres de 1827". VIII Jornades d'Estudis Locals de Porreres. Porreres, 19-20 de novembre de 2021

ARTICLES A REVISTES DE CARÀCTER CIENTÍFIC SOBRE PORRERES

1. "Comentari a un document sobre traspàs de propietats de Porreres a la porció reial (1308)", *BSAL*, 37, Palma, 1980, 27-28
2. "Sobre antroponímia femenina a la vila de Porreres (1482-1516)" *Societat d'Onomàstica, Butlletí interior XXVI*. Barcelona, 1986, 38-40
3. "Notes sobre alguns objectes de l'església parroquial de Porreres" *BSAL*, 57, 2001, 313-316 (En col·laboració amb Ramon Rosselló Vaquer)

CONFERÈNCIES SOBRE TEMES RELATIUS A LA HISTÒRIA MEDIEVAL A MALLORCA A PORRERES

1. Agrupació Cultural de Porreres, juliol de 1978
2. Agrupació Cultural de Porreres, març-abril de 1982 (3 sessions)
3. Agrupació Cultural de Porreres, 12 de febrer de 1994
4. Agrupació Cultural de Porreres, 11 de març de 1995
5. Agrupació Cultural de Porreres, 12 de febrer de 2000
6. Agrupació Cultural de Porreres, 17 de novembre de 2001
7. Conferència sobre *La festa pagesa de Santa Catalina a Porreres. Entre el record i la reivindicació*, pronunciada a l'Aula de Gramàtica del santuari de Monti-sion i organitzada per l'Agrupació Cultural de Porreres. Porreres, 22 de novembre de 2003
8. Conferència sobre *La Creu. Aspectes històrics*. Porreres, 7 de maig de 2005

9. Conferència sobre Monti-sion. Aspectes històrics. Porreres, 23 de desembre de 2006
10. Conferència sobre *L'església parroquial. Aspectes històrics i artístics*. Porreres, 30 de desembre de 2006
11. Conferència sobre Joan Feliu en el centenari de la seva mort. Porreres, 19 d'octubre de 2007
12. Explicació sobre *Aspectes històrics i urbanístics de la vila de Porreres* amb motiu de l'Assemblea anual de l'Associació de la premsa Forana de Mallorca, 3 de novembre de 2007
13. Conferència sobre *Jaume I: història i mite*. Porreres, Ajuntament-Agrupació Cultural de Porreres, 29 de març de 2008
14. Conferència sobre *Jaume I: història i mite*, UOM a Porreres, 30 d'abril de 2008
15. Conferència sobre *Jaume I i la creació del regne de Mallorca*. UOM a Porreres, 7 de maig de 2008
16. Visita guiada i explicacions dels monuments de Porreres en relació al bisbe Campins. Grup ARCA. Porreres, 21 de març de 2009
17. Conferència *Jaume II, savi e bon rei*. Ajuntament de Porreres/Agrupació Cultural, Porreres, 25 de març de 2011
18. Conferència *Jaume II, savi e bon rei*. UOM, Porreres, 5 de maig de 2011
19. Conferència *El patrimoni artístic de l'església parroquial de Porreres (època gòtica)*. Agrupació Cultural, Porreres, 19 d'octubre de 2012
20. Conferència *L'Oratori de la Santa Creu de Porreres*. Organitzada per l'Agrupació Cultural, 3 de maig de 2014
21. Conferència *La toponímia rural del terme de Porreres. Mecanismes de formació*. Organitzada per l'Agrupació Cultural de Porreres. Porreres, 15 de novembre de 2014
22. *Arquitectura hidràulica a la vila i terme de Porreres*. Organitzada per l'Agrupació Cultural de Porreres, 13 de novembre de 2015
23. Conferència *El cadirat gòtic de l'església parroquial de Porreres*. Organitzada per l'Agrupació Cultural de Porreres. Porreres, 21 d'abril de 2018
24. Explicació històrico-artística del tresor artístic de l'església parroquial de Porreres. Porreres, 12 d'octubre de 2019 (Juntament amb Maria Antònia Nicolau Rosselló)
25. Conferència *Davant la mort. Actituds i rituals a la Mallorca medieval*. Agrupació Cultural, Porreres, 1 de febrer de 2020

PARLAMENTS A PORRERES

1. Pregó de les Festes de Sant Roc, encarregat per l'Ajuntament de Porreres. Porreres, 9 d'agost de 1982
2. Parlament amb motiu de la restauració de la Capella del Roser de l'església parroquial de Porreres. Porreres, 14 de desembre de 1991
3. Presentació de l'exposició sobre *Art Sacre de l'església parroquial de Porreres*. Porreres, 14 d'agost de 1992
4. Dia del Llibre. Festa de Sant Jordi. IES Porreres. 23 d'abril de 2015
5. Parlament "Joan Feliu i Jaume i la cultura (1844-1907)" Acte en memòria de Joan Feliu i Jaume amb motiu del trasllat de les despulles al cementeri de Porreres, organitzat per l'Ajuntament de Porreres. Porreres, 11 de maig de 2019

PRESENTACIÓ DE LLIBRES A PORRERES

1. Presentació de les Actes de les "Jornades d'Estudis Locals a Porreres". Porreres, 31 d'octubre de 1999
2. Presentació del llibre *La vila de Porreres. 700 anys d'Història* de Ramon Rosselló Vaquer. Porreres, 5 de febrer de 2000
3. Presentació del llibre *Pere Joan Campins Barceló. Bisbe de Mallorca, 1889.1915* obra de Pere Fiol i Tornila. Acte organitzat per la parròquia de Porreres. Porreres, 27 de desembre de 2009
4. Presentació del llibre *Urbanisme i arquitectura de Porreres. De la vila medieval a la contemporània*. Acte organitzat per l'Ajuntament de Porreres. Porreres, 16 d'agost de 2010
5. Presentació de les Actes de les III Jornades d'Estudis Locals de Porreres. Porreres, 16 d'agost de 2011

ANNEX II

EIXIDES CULTURALS I PAISATGÍSTIQUES ORGANITZADES PER L'AGRUPACIÓ CULTURAL DE PORRERES

Curs 2014-2015

Dia 5 d'octubre. Salobrar de Campos, oratori de la Font Santa.

Dia 2 de novembre. Pollença: puig de Maria, Calvari.

Dia 7 de desembre. Clot d'Aumadrà (Alaró), Biniamar, oratori de Santa Llúcia (Mancor de la Vall).

Dia 4 de gener. Ruta lul·liana pel puig de Randa.

Dia 1 de febrer. Lluçmajor: font des Pèlag. Algaida: Castellitx i sepultures medievals de Punxuat.

Dia 1 de març. Deià: son Marroig i sa Foradada.

Dia 29 de març. Santa Margalida: necròpoli de son Real.

Dia 1 de maig. Santa Eugènia: llogarets de ses Alqueries, ses Coves, Olleries, nucli urbà de Santa Eugènia, puig del Sagrat Cor.

Dia 7 de juny. Artà: cala Estreta, cala Déntol, Cala Matzoc (platges verges).

Curs 2015-2016

Dia 3 de d'octubre: Capdepera: Torre de Canyamel, coves d'Artà.

Dia 8 de novembre. Sencelles: llogarets de Ruberts, cas Canar, Jornets, Biniali i jaciments prehistòrics (cova del Bisbe, talaiot de son Fred).

Dia 3 de desembre. Porreres: pous públics rurals (Pou Salat, Pou de Betlem, Pou des Pagos, Pou Bo de son Jordi, Pou de sa Carrera) així com el poblat talaiòtic del Pou Salat i elements de patrimoni popular com la potada del Gegant i la pedra del Peix.

Dia 3 de gener. Ruta lul·liana per Ciutat.

Dia 21 de febrer. Puig de Sant Onofre (Sant Joan).

Dia 6 de març. Oratori de Crestatx (Sa Pobla), coves prehistòriques artificials de cala Sant Vicenç, talaia d'Albercutx, far de Formentor.

Dia 9 d'abril. Monestir de La Real (Ciutat), possessió de Miramar, poble de Deià (església, cementeri, tafona de can Boi), cala Deià.

Dia 1 de maig. Lluçmajor i la possessió de s'Allapassa. Itinerari urbà i rural rere la petjada literària de M. Antònia Salvà i Ripoll.

Dia 5 de juny. Basílica paleocristiana de Son Peretó (Manacor) i poblats talaiòtics de s'Illot (Sant Llorenç des Cardassar) i d'Hospitalet (Manacor).

Curs 2016-2017

Dia 2 d'octubre. Cala Bóquer (Pollença).

Dia 5 de novembre. Binissalem: visita a la casa-museu Llorenç Villalonga i al casal de cultura de can Gelabert (casa de Llorenç Moià i Gilabert de la Portella).

Dia 4 de desembre. Santanyí: santuari de Consolació, poble de Santanyí (porta murada, església del Roser, església parroquial, abeurador, aljub...), llogaret des Llombards (església nova, torre de defensa de son Amer...).

Dia 7 de gener. Ciutat, coll de sa Creu, es Capdellà, cases de Galatzó, Galilea, Puigpunyent.

Dia 5 de febrer. Sa Pobla: oratori de Crestatx, recorregut urbà, església parroquial, monòlit dedicat als agermanats a son Fornari...

Dia 5 de març. Felanitx: llogarets (son Mesquida, son Negre, cas Concos, es Carritxó, son Proens, son Valls.... I, a més, el castell de Santueri).

Dia 2 d'abril. Llogarets de Moscarí i Binibona (terme de Selva). Campanet: església parroquial, centre del poble, monument a mossèn Riber, Casa de la Vila, oratori de Sant Miquel, llogaret d'Ullaró.

Dia 7 de maig. Artà: talaiots de sa Canova, convent franciscà de Sant Antoni de Pàdua, ermita de Betlem, santuari de Sant Salvador i església parroquial de la Transfiguració.

Dia 3 de juny. Sóller: Jardí Botànic, Museu de Ciències, Can Prunera (exposició permanent i una exposició temporal de sentiments i amistat entre Joan Miró i Pablo Picasso), port de Sóller.

Curs 2017-2018

Dia 1 d'octubre. Andratx (Ajuntament, església parroquial, recorregut urbà...), Sant Telm (torre de defensa).

Dia 5 de novembre. Ruta de Costa i Llobera a Pollença.

Dia 3 de desembre. Costitx (santuari talaiòtic de son Corró, església parroquial, casa natal de Margalida "Cativa", recorregut urbà...), i Llubí (ermita del Sant Crist del Remei, església parroquial, recorregut urbà...).

Dia 7 de gener. Muro: convent de Santa Anna, esglésieta de la Sang, Ajuntament, església parroquial, recorregut urbà..., oratori de Sant Vicenç Ferrer.

Dia 4 de febrer: Orient, salt des Freu, Alaró (barri de los damunt), Lloseta (oratori del Cocó).

Dia 4 de març. Camí de muntanya, cementiri jueu de Santa Eugènia, Consell. Camí des Raiguer: teules pintades de can Moranta, pou Poal de Binissalem, Morneta, Lloseta, Biniamar, Mancor de la Vall (oratori de Santa Llúcia). De retorn: el pont de Corbera entre Sineu i Llubí.

Dia 15 d'abril. La Calobra: llogaret de sa Calobra, desembocadura del Torrent de Pareis, esglésies de repoblació de Sant Pere d'Escorca i de Sant Llorenç de Tuent...

Dia 1 de maig. Artà (poblat talaiòtic de ses Païsses), Capdepera (castell, església de Nostra Dona de l'Esperança, Museu de la llata), cala Rajada (far), cala Mesquida (dunes).

Dia 3 de juny. S'Esgleietta. Valldemossa (cartoixa, palau del rei Sanç, balcó de la Miranda dels Lledoners, església parroquial de Sant Bartomeu, casa natal de Santa Catalina Tomàs, rentadors... Ermita de la Trinitat.

Curs 2018-2019

Dia 7 d'octubre. Parc Natural de Montdragó: cales de s'Amarador i sa font de n'Alis. Estret del temps, torre d'en Beu, cala Figuera, cala Santanyí, es Pontàs

Dia 4 de novembre. Banyalbufar. Cases de la possessió de Planícia.

Dia 2 de desembre. Santuari de Lluc: centre d'interpretació de la Serra de Tramuntana, font Cuberta, creus gòtiques, museu, església, camí dels Misteris...

Dia 13 de gener. Binissalem: església parroquial, passeig urbà, elements arquitectònic en relació al vi...

Dia 3 de febrer. Alcúdia: església de Santa Anna, església parroquial, murades i portes, recorregut urbà, teatre romà de Pol·lèntia, santuari de la Victòria

Dia 3 de març. Vall de la Nou, Ariany, santuari de Bonany.

Dia 7 d'abril. Embassament de Cúber, Fornalutx, Biniaraix.

Dia 1 de maig. Llucmajor: font del Pèlag, camp de la Batalla, per la comarca de la Marina, poblat talaiòtic de Capocob, cala Pi, cala Beltran.

Dia 2 de juny. Sant Llorenç des Cardassar: sa Coma, torre de n'Amer, paisatge de la punta de n'Amer

Curs 2019-2020

Dia 6 d'octubre. Selva: creus de terme, font de Valella, Font de Camarata, rentadors, església parroquial, ruïnes de l'ermita de Crist Rei, fàbrica i "museu" de l'empresa de calçat Kollflex.

Dia 3 de novembre: Alcúdia: església de Santa Anna, cova de Sant Martí, panoràmica des del puig de Sant Martí, santuari de Nostra Dona de la Victòria.

Dia 1 de desembre: carreteres secundàries de la serra de Tramuntana. Coll de sa Creu- Puigpunyent-coll - vall de Superna- Esporles

Dia 4 de gener. Inca: Museu del Calçat i de la Indústria, església i claustre del convent de Sant Domingo, església parroquial de Santa Maria la Major, monestir de Sant Bartomeu, puig de Santa Magdalena.

Dia 2 de febrer. Mortitx-pla de Lavanor (Escorca).

Dia 1 de març. Clot d'Almedrà (Alaró), oratori del Cocó (Lloseta)

Curs 2020-2021

Dia 31 d'octubre. Alfàbia, Raixa (Bunyola)

Dia 6 de desembre. Fundació Ben Jackober, sa Bassa Blanca, Alcanada (Alcúdia)

Dia 9 de maig: De cala Agulla a cala Mesquida (Capdepera)

Curs 2021-2022

Dia 3 d'octubre. Península de Formentor (Pollença).

Dia 7 de novembre. Muro, sa Pobla (son Fornari)

Dia 5 de desembre. Santanyí (santuari de Consolació, Porta Pintada, el Roser, església parroquial, abeurador, aljub), poblat talaiòtic de na Nova, llogaret des Llombarts

Dia 6 de febrer. Manacor, Petra, Santa Margalida: Torrent de na Borges, talaiot de sa Nineta, desembocadura del torrent a son Serra de Marina, possessió de son Serra de Marina, església.

Dia 3 d'abril. Llubí: ermita del Sant Crist, molí i Farinera, església parroquial, talaiots des Racons, barri de son Ramis...

Dia 1 de maig. Esporles, Valldemossa, Deià: s'Esgleieta, ermita de la Trinitat, son Marroig, Llulucari.

Dia 13 de maig. Recorregut pel baluard del Príncep i les murades (Ciutat).

Dia 5 de juny. Pollença: Club Pollença, plaça Vella, església parroquial, can Costa, església de Montision... Any Costa i Llobera.

Escrit d'adhesió de la Universitat de les Illes Balears a la proposta de nomenament de la doctora Maria Barceló i Crespí com a filla il·lustre del municipi de Porreres

De la doctora Maria Barceló i Crespí podem dir que és una historiadora en majúscules. Catedrática d'Història Medieval amb sis sexennis d'investigació, la qual cosa acredita una garantia d'excel·lència investigadora; primera dona degana de la Facultat de Filosofia i Lletres el 1989; investigadora principal del grup de recerca d'Estudis Medievals GRESMED (Estudis del Passat: Història i Arqueologia (PHA)), les línies de recerca del qual són història de la cultura, l'art i la literatura medieval. El seu perfil investigador queda centrat, sobretot, en l'estudi de la ciutat de Mallorca medieval.

La relació de Maria Barceló amb la Universitat comença l'octubre de 1970, quan la Facultat de Filosofia i Lletres era una delegació de la Universitat de Barcelona. Més endavant, el 1975, es llicencià en Història, i el 1982 obtingué el títol de doctora en Història Medieval amb premi extraordinari de doctorat (1984). Avui la seva relació amb la UIB perdura i perdurarà, a partir de la seva jubilació, amb el nomenament com a professora emèrita a partir del dia 1 d'octubre d'enguany, per tal que les noves generacions d'alumnes puguin gaudir del seu mestratge. Per tant, ha tingut una extensa carrera lligada al naixement, creixement i consolidació de la Universitat de les Illes Balears.

Com a conseqüència del que acabam d'assenyalar, va ser la primera presidenta de la Societat Arqueològica Lul·liana (1993-2011), ha rebut el premi Ramon Llull del Govern de les Illes Balears (2005) i el premi Josep Maria Llompart de l'Obra Cultural Balear (2017) per la seva dedicació a la normalització de la llengua i la cultura catalanes, reconeixements que, encara que no siguin directament universitaris, sí que ho són per la seva trajectòria docent i investigadora i la seva vinculació amb la Universitat.

També és *magister* de la Maioricensis Schola Lullistica, acadèmica numerària de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics, acadèmica corresponent de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i secretària de la HISCOAR (Societat d'Historiadors de la Corona d'Aragó), des de 2018. Anteriorment, també va ser vocal de la Junta de Govern de la Societat Espanyola d'Estudis Medievals, entre d'altres.

Ha desenvolupat la seva carrera com a investigadora al Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, en què centrà el gruix de la investigació a analitzar la ciutat de Mallorca des d'un doble vessant: els aspectes físics, com l'urbanisme, els edificis, murades, carrers o places, i la societat, aquells grups i col·lectius que conformaven la ciutat medieval.

Cal destacar la seva implicació en el dia a dia de la institució. Ha format part dels òrgans de govern de la Universitat: Claustre, Consell de Govern i Consell Social, i també de diferents consells d'estudis, comissions de contractació i ha estat representant de la UIB a la Comissió Tècnica Interinsular d'Arxius, secretària de la Facultat de Filosofia i Lletres, secretària i subdirectora del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts i, com ja s'ha esmentat abans, degana de la Facultat de Filosofia i Lletres.

El reconeixement de Maria Barceló en el seu camp ha fet que hagi pronunciat conferències i pregons i hagi participat en presentacions de llibres, debats i taules rodones, etc., a requeriment tant de la Universitat mateixa com d'altres institucions i de la societat, portant sempre com a referència el nom de la Universitat de les Illes Balears.

En una entrevista que li va fer la Universitat el gener de 2021 dins el cicle Escoltam..., va dir aquestes paraules referint-se a la institució: «M'ha donat la vida, en el sentit intel·lectual, cultural i emocional». Són les paraules d'una investigadora que sent la Universitat com a casa seva, i per això totes les persones que estimam la Universitat de les Illes Balears no podem sentir més que orgull de tenir-la com a companya.

Per a tots nosaltres i per a la Universitat és un gran honor comptar amb la doctora Maria Barceló i Crespí com a membre del nostre claustre, tant pel seu bagatge acadèmic com per la seva implicació i pertinença als òrgans de govern i de gestió de la Universitat, i consideram que és mereixedora dels més alts reconeixements de l'Ajuntament de la seva vila natal, com també d'altres institucions.

El Rector,

Jaume Carot

Palma, 29 de juny de 2022

G CONSELLERIA
O FONS EUROPEUS,
I UNIVERSITAT I CULTURA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ CULTURA

Arxiu del Regne de Mallorca

Vaig conèixer Maria Barceló a la Universitat de les Illes Balears, el curs 1982 – 1983. Jo era alumne de 4rt d'Història, al vell edifici de Son Malferit, i na Maria era professora de l'assignatura de Paleografia i Diplomàtica. Va ser en aquell curs, de la mà d'ella i del recordat professor Álvaro Santamaría, quan em vaig quedar engrescat, ja per sempre, per la investigació històrica i pel món dels documents medievals.

Els anys que següen, des de 1985 a 1992, foren per amí molt intensos, ja que compaginava la preparació de la tesi doctoral amb el treball a l'Arxiu del Regne de Mallorca, el qual no he deixat des d'aleshores. Ja en aquells moments, la presència freqüent de Maria Barceló a la sala d'investigadors em servi tant de recolzament, per resoldre dubtes, com d'exemple, per perseverar en els objectius, malgrat els mals moments.

Per circumstàncies que no cal explicar ara, Maria Barceló exercí una notable influència en uns moments molt decisius per a mi; primer, com a codirectora de la meva tesi doctoral l'any 1992, i també , juntament amb el també antic professor meu i director del Museu de Mallorca, Guillem Rosselló Bordoi, durant els meus primers anys com a director de l'Arxiu del Regne de Mallorca a partir de 1994.

Amb Maria Barceló com a presidenta, vaig tenir l'honor de formar part de junta directiva de la Societat Arqueològica Lul·liana, entitat molt lligada a l'Arxiu del Regne de Mallorca per la figura de Josep Maria Quadrado. També, he tengut ocasió de ser company seu a l'àrea d'història medieval de la Universitat de les Illes Balears com a professor associat durant 12 anys.

Tot plegat constitueix una relació que pràcticament abasta tota una vida professional, ja que he estat testimoni de l'activitat de Maria Barceló com a investigadora infatigable a l'Arxiu del Regne de Mallorca, i també dels llibres i articles que, com a fruit tota aqueixa feina, ha anat publicant al llarg dels anys, en algun dels quals he pogut col·laborar.

En definitiva, la concessió del títol de filla il·lustre de Porreres, el seu poble natal, que tant ha estimat i estima en el seu treball investigador, constitueix per a l'Arxiu del Regne de Mallorca i per a mi en particular, un honor i una alegria, ja que és un reconeixement a la labor de tota una carrera professional de la catedràtica d'història medieval, desenvolupada majoritàriament al nostre centre arxivístic. Aquest fet també és un reconeixement a la importància de l'arxiu com a element imprescindible per a l'estudi i el coneixement de la història de la Corona d'Aragó i de tota la Mediterrània occidental, cosa que Maria Barceló s'ha encarregat de fer palesa en la participació en els diversos esdeveniments científics que s'han anant succeint.

Palma, juliol de 2022

Ricard Urgell Hernández
Director de l'Arxiu del Regne de Mallorca

MARIA BARCELÓ Crespí, LA DOCTORA, LA PORRERENCA I L'AMIGA

Gabriel Ensenyat Pujol

Hauré de sintetitzar molt -i deixar coses al tinter- a fi d'exposar tot allò que em belluga pel cervell a l'hora de destacar els aspectes que des de la meva humil però entusiasta perspectiva justifiquen amb escreix, amb molt d'escreix, aquest nomenament de la doctora Maria Barceló Crespí com a filla il·lustre de Porreres. Començaré fent referència a l'aspecte professional per anar aterrant a allò que pot tenir més vinculació amb l'acte i acabaré explicitant la part més personal.

Maria Barceló Crespí ha estat, és i ho serà sempre, encara que enguany li pertoqui la jubilació acadèmica, una professora exemplar a la UIB. Ho puc dir per coneixement de causa ja que vaig esser alumne d'ella -fou ella qui em va ensenyar a escodrinyar els secrets de la paleografia medieval. I perquè aquesta consideració ha estat sempre compartida per col·legues i alumnes, caps departamentals i rectors. Una tasca que ha sabut combinar amb l'ocupació de càrrecs institucionals, el més significatiu dels quals ha estat el de degana de la nostra facultat de Filosofia i Lletres. A més, la doctora Barceló és també una gran investigadora, incansable, que sempre ha treballat amb materials exactes. Això és, fonts directes d'arxiu. Una tasca laboriosa, abnegada, que requereix una disciplina fèrria. Si se'm permet, ho expressaré més col·loquialment: passar-se mitja vida als arxius. Una feinada que no ha exclòs una cosa tan important com la divulgació. Maria Barceló no viu en una torre d'ivori en la qual només hi caben les publicacions d'alt nivell, els congressos internacionals i tot allò que dona tant de llustre al professor universitari. També ha sabut i, sobretot, volgut dedicar hores i més hores (el 99 per cent de vegades no remunerades) a explicar la Historia, el patrimoni i tot el que ha calgut per al gran públic, aquell que tan agraït es mostra sempre de rebre exposicions rigoroses i amenes sobre el nostre passat. El resultat n'és un currículum acadèmic brillant, ben conegut i valorat per tothom. Però no acaba aquí la seva faceta diguem-ne professional, ja que té una derivació en la participació activa en entitats relacionades amb el món erudit i acadèmic entre les quals seria un oblit imperdonable no fer esment a la seva dedicació a la Societat Arqueològica Lul·liana.

Però, a més de tot això (un “a més” compartir amb tot l’anterior a parts iguals, no precisament secundari), la doctora Barceló és una porrerenca consumada, de pedra picada, que estima immensament el seu poble (i, afegesc, el poble gran, el que defineix la nostra cultura, la nostra llengua catalana i la identitat que fins ara hem pogut conservar), aquest poble -deia- que és el dels seus pares, padrins i avantpassats. Seria ocios -i pretensions, aquí- que ara entràs a fons a exposar el seu currículum porrerenc, el de la persona preocupada i defensora del patrimoni col·lectiu heretat, el de qui no falta mai a la cita mensual amb la revista *Llum d’oli*, el de qui ha estat al darrere de jornades d’estudis locals, etcètera. Quantes iniciatives porrerenques no ha impulsat? Ara mateix em consta que ha sufragat del propi peculí una beca per promocionar la investigació local. Qui ho fa, això? Tot és una part intrínseca del seu quefer, en aquest cas, com a ciutadana, del seu poble i la seva illa.

I aquesta generositat no és l’única que cal atribuir-li. Perquè es combina amb una altra diguem-ne “d’humana”. La que regala a col·legues, amics, coneguts i fins i tot diria que saludats, respecte de qui sempre té una dada arxivística inèdita per proporcionar-los en relació amb la curolla investigadora de cadascú. (“Una” és una manera de dir, perquè a mi me n’ha proporcionades centenars). I quants de treballs s’han endegat a partir del seu impuls, de la seva iniciativa, del seu insistir i animar perquè hom dugués a terme tal treball, perquè participàs en tals jornades o en un determinat congrés? I aquí voldria incloure, per acabar, l’aspecte més personal d’aquestes línies, perquè jo també som un dels qui han rebut consell, favor i ajuda -així ho deien els medievals- per part de na Maria -ara prescindiré de qualsevol formulisme i parlaré de l’amiga, una gran amiga, generosa, amb qui sempre he pogut comptar (i hi he comptat molt!). I amb qui he tengut l’honor de fer d’“amitger” (ara li manllev la paraula a ella), enllestint plegats llibres (en aquest moment n’enllestim un altre), articles, participacions en congressos i papers diversos. Maria, doctora Barceló, enhorabona més que superlativa i que sigui per molts d’anys.